O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2000 йил 27 январ пайшанба

Сотувда эркин нархда
№ 20 (2317)

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Жаноби Олийлари,

Ўзбекистон Республикаси Президенти этиб қайта сайланганингиз муносабати билан Сиз, Жаноби Олийларига Қатар халқи, ҳукумати ва шахсан ўз номимдан қизғин табрикларимизни йўллаш менга мамнуният бахш этади.

Ушбу фурсатдан фойдаланиб, Сизга ўзимнинг самимий қутловларим ва эзгу тилакларимни йўллаб, Сиз, Жаноби Олийларига мустаҳкам соғлиқ ва муваффақият, биродар Ўзбекистон халқига тараққиёт ва фаровонлик тилайман.

Ҳамад бин Халифа Ол СОНИЙ,
Қатар Давлати Амири.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Сизни Ўзбекистон Республикаси Президенти этиб қайта сайланганингиз муносабати билан муборакбод этаман. Биродар халқларимиз манфаати йўлида мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро ҳамкорлик алоқалари ўрнатилишига умид қиламан ва ишонаман. Сизга сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат, Ўзбекистон халқига доимий тараққиёт ва фаровонлик тилайман.

Полковник Муаммар ҚАДДАФИЙ,
Ливия Араб Халқ Социалистик Жамоҳирияси Раҳбари.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Жаноби Олийлари,

Ўзбекистон Республикаси Президенти этиб қайта сайланганингиз муносабати билан Сиз, Жаноби Олийларига ўзимнинг самимий табрикларим билан бир қаторда эзгу тилакларимни йўллаш менга мамнуният бахш этади. Сизга мустаҳкам соғлиқ ва бахт-саодат, биродар Ўзбекистон халқига давомий тараққиёт ва фаровонлик тилайман.

Жасим бин Ҳамад Ол СОНИЙ,
Қатар Давлати Валиаҳди.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Жаноби Олийлари,

Ўзбекистон Президенти лавозимига қайта сайланишингиз муносабати билан Покистон Халқ Партияси ва ўз номимдан Сизни муборакбод этишга рухсат бергайсиз.

Ўзбекистон Сизнинг раҳбарлигингизда коммунизмдан демократия сари муваффақиятли ўтганлиги диққатга сазовордир. Биз, покистонликлар Ўзбекистон Сизнинг доно раҳбарлигингиз остида ривожланиб бораётганлигидан беғоят мамнунмиз. Биз мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришга қаратилган саъй-ҳаракатларингизни қадрлаймиз.

Сизнинг буюк мамлакатингизга қилган сафарим ва бўлиб ўтган учрашувларни доимо ёдга оламан. Турмуш ўртоғим сенатор Зардорий ва мен сизга энг эзгу тилакларимизни йўллаймиз.

Эҳтиром ила,

Беназир БҲУТТО.

МДҲ: БУРИЛИШ БОСҚИЧИ

Хабар қилинганидек, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 24-25 январ кунлари Москва шаҳрида бўлиб, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига аъзо мамлакатлар раҳбарларининг учрашувида иштирок этди.

25 январ куни эрталаб Кремлда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов билан Россия Федерацияси Президенти вазифасини бажарувчи Владимир Путин ўртасида учрашув бўлиб ўтди. Унда икки мамлакат ўртасида ўзаро манфаатли ва тенг ҳуқуқли муносабатларни ривожлантириш масалалари юзасидан фикр алмашилди.

Шу куни саммит иштирокчиларининг тор доирадаги учрашуви бўлиб ўтди. Унда ЕХҲТнинг ўтган йил ноябр ойида Истанбулда бўлиб ўтган саммити якунлари доирасида халқаро террорчиликка қарши кураш чора-тадбирлари, Давлат раҳбарлари кенгаши раисини сайлашга оид ва бошқа масалалар кўриб чиқилди.

Расмий делегациялар иштирокида ўтказилган ялпи мажлисда Россия Президенти вазифасини бажарувчи В.Путин Давлат раҳбарлари кенгашининг раиси этиб сайланди. Ҳамдўстликнинг ижроия қўмитаси ҳамда иқтисодий кенгаши фаолиятига доир ва бошқа масалалар муҳокама қилинди.

Ялпи мажлисдан кейин президентлар иштирокида матбуот анжумани бўлиб ўтди. Саммит иштирокчилари журналистларни қизиқтирган саволларга жавоб қайтарди. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов МДҲнинг бундан буёнги ривожи ва бунда Россиянинг ўрни масаласига тўхталар экан, Ҳамдўстлик бурилиш босқичида турган ҳозирги пайтда унинг етакчилари энг принципиал қарор қабул қилгани — В.Путинни Давлат раҳбарлари кенгашининг раиси этиб сайлаганини таъкидлади. Бу, деди мамлакатимиз раҳбари, МДҲнинг келажагига катта ишонч уйғотади. МДҲнинг тақдири, асосан, аъзо мамлакатларни боғлаб турувчи асосий омил бўлган Россияга боғлиқ. Шунингдек, Ислом Каримов В.Путиннинг номзодини МДҲ Давлат раҳбарлари кенгаши раислигига қўллаб-қувватлаш билан Ўзбекистон уни Россия Президенти сифатида кўриш истагида эканлигини таъкидлади.

Шу билан Москва учрашуви ўз ишини якунлади. МДҲнинг навбатдаги саммитини шу йил апрел ойида Москвада ўтказишга келишиб олинди.

(ЎзА)

СУРАТДА: учрашув пайти.
Ф. ҚУРБОНБОЕВ олган сурат.

“Даритал” ташқи бозорга кириб бормокда

Урганчдаги “Даритал” Ўзбекистон-Италия қўшма корхонасининг пойабзалчилари ўзларининг дастлабки маҳсулотлари туркумини экспортга жўнатди. Унга умумий қиймати 70 минг АҚШ долларига тенг бўлган, замонавий ва жаҳон андозаларига жавоб берадиган бир неча минг пойабзал кирди.

Ўтган йилнинг ўртасида “Хоразм пойабзали” акционерлик жамияти ва Италиянинг машҳур “Берпел” компанияси томонидан тузилган қўшма корхона ҳозирданоқ Хоразм вилоятининг иқтисодиёти ривожига сезиларли таъсир кўрсатмоқда. Бу ерда асосий қисми ёшлардан иборат бўлган юқори малакага эга 150 киши доимий ва яхши ҳақ тўланадиган иш билан таъминланди. Қийинчиликларга қарамасдан, корхона бир неча ой ичида қиймати 230 миллион сўмдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқаришга эришди, бу эса кўзланганидан ҳам анча кўпдир.

Т. ШАМАКОВ,
ЎзА мухбири.

МУБОРАК ЗИЁРАТ ОЛДИДАН

Ислом оламининг муқаддас байрамларидан бири — Ийди Қурбонга ҳам оз вақт қолди. Байрам кунлари миллионлаб мусулмонлар муборак ҳаж амалини адо этиш учун Маккаи Мукаррамага боради. Ҳозирда ўзбекистонлик бўлғуси ҳожилар ҳам зиёратга тайёргарлик кўрмоқда. Ўтган йилнинг декабр ойида Вазирлар Маҳкамаси томонидан қабул қилинган “Муборак ҳаж зиёратига борувчиларга ёрдам кўрсатиш ҳақида”ги қарор бу борадаги ишларни тартибга солишда, айниқса, муҳим аҳамиятга эга бўлди. ЎзА мухбири муқаддас сафарга қандай ҳозирлик кўрилаётгани хусусида Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари қўмитаси раисининг ўринбосари Шоазим МИНОВАРОВ билан суҳбатлашди.

— Етмиш йилдан зиёд давом этган шўро истибдоди даврида юртимиздан бор-йўғи 86 киши исломнинг асосий арконларидан бири бўлмиш муборак ҳаж амалини адо этишга муваффақ бўлган эди. Юртимиз истиқлолга эришгандан буён эса йигирма мингдан кўпроқ юртдошимиз дилидаги эзгу орзусига эришди — Каъбани зиёрат этишга мушарраф бўлди. Табиийки, бу йил ҳам ҳаж амалини адо этадиган юртдошларимиз талайгина. Шу йўналишда олиб борилаётган ишлар ҳақида гапириб берсангиз?

— Аввало, мустақиллик йиллари мобайнида маънавиятимиз устуни бўлган муқаддас ислом динига эътибор кучайганини таъкидлаш зарур. Ҳар бир инсоннинг руҳий-маънавий эҳтиёжи бўлмиш диний ибодат эркинлиги таъминланди. Республикамизнинг барча ҳудудларида аввал вайрон қилинган масжидлар очилди, янгилари қурилди. Ислом дунёсидаги энг мўътабар муҳаддислар — Имом Бухорий, Имом Термизий, тасаввуф аҳлининг пирлари — ҳазрат Нақшбандий, Нажмиддин Кубро, Аҳмад Яссавий ҳамда Бурҳониддин Марғиноний, Имом Мотуридий каби алломаларнинг меросларини халқимизга қайтарилди. Бугун исломий қадриятлар ёш авлоднинг маънавий баркамол бўлиб вояга етишига хизмат қилмоқда.

Мамлакатимизда диндорлар ўз диний амалларини мукаммал адо этишлари учун барча шароит яратиб берилмоқда. Хусусан, муборак ҳаж зиёратига боришни истаганларга давлат томонидан барча имконият вужудга келтирилган бўлиб, уларнинг сафари осон ва бехавотир кечиши учун ташкилий чоралар кўрилмоқда. Бу йилги ҳаж мавсумида ҳам салкам тўрт минг киши юксак тартибда, ҳеч бир қийинчиликсиз муқаддас сафарни адо этади. Шу йилнинг 1-8 март кунлари “Ўзбекистон ҳаво йўллари” миллий авиакомпанияси самолётлари бўлғуси ҳожиларимизни Жидда шаҳрига элтиб қўяди. Зиёратчиларнинг Маккаи Мукаррамада истиқомат қилиши, самолётларга хизмат кўрсатиш учун зарур бўлган миқдорда чет эл валютаси ҳукумат қарорига кўра, воситачилик ҳақи олинмасдан ажратилади.

— Муборак ҳаж сафарини ихтиёр қилганлар сони, табиийки, ҳаж доим имкондан ортиқроқ бўлади. Шу боис бу борада адолатни таъминлаш йўлида қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Ҳукумат қарорида муборак ҳаж зиёратига борувчилар рўйхатини тузишда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари орқали кенг жамоатчилик фикрини эътиборга олиш зарурлиги алоҳида кўрсатиб ўтилган. Ўтган йил тажрибасидан келиб чиқиб, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмита ҳамда Ўзбекистон мусулмонлари идораси маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органлари, ҳокимликлар, “Маҳалла” ва “Нуроний” жамғармаларининг жойлардаги бўлимлари билан ҳамкорликда талабгорларнинг аризаларини қабул қилиб, уларнинг шарт-шароити билан танишиб чиқди. Зотан, ҳаж амалини адо этишни хоҳлаган мусулмонлар жисмонан соғлом бўлишлари шарт, моддий жиҳатдан ўзини ва оиласини таъминлай олган аҳлининг ўзи танлайди. Маҳалла танимаган, тан олмаган кишилар рўйхатда йўқ.

— Аслида, ҳар қандай сафарнинг ўзига хос қийинчилиги бор. Хусусан, муборак ҳаж зиёрати пайтида миллионлаб кишиларнинг бир жойга жамланиши тиббиёт ва истиқомат жиҳатидан ҳам мураккабликлар келтириб чиқариши мумкин. Бу борада қандай чоралар кўрилмоқда?

— Муборак ҳаж зиёратини ташкил этиш билан шуғулланаётган ишчи гуруҳ Саудия Арабистонининг Ҳаж ишлари вазирлиги билан доимий алоқада бўлиб турибди. Зиёратчилар шу вазирлик талаблари асосида тиббий кўрикдан ўтказилмоқда, юқумли касалликларга қарши эмланмоқда. Сафар давомида зарурат туғилиши мумкин бўлган дори-дармонлар захираси ҳам вужудга келтирилди. Зиёратчиларга хизмат кўрсатадиган шифокорлар гуруҳи тузилди. Шунингдек, ҳаж амалларининг баёни китобча ҳолида чоп этишга тайёрлаб қўйилди. Бўлғуси ҳожиларимизнинг гуруҳларига раҳбарлик қиладиган кишилар махсус ўқитилмоқда, ҳаж амалларининг қонун-қоидалари билан таништирилмоқда.

Ҳожиларимизни Маккаи Мукаррамада жойлаштириш масаласи эса деярли ҳал этилган. Ўтган йили Ҳаж зиёратини ташкил этадиган Саудия Арабистони ширкатлари ўртасида ўзбекистонлик ҳожиларни қабул қилиш бўйича танлов ўтказдик. Ватандошимиз Абдураҳмон Туркистонийнинг “Ал-Марва” ширкати танловда ғолиб чиқди. Бизнинг талабимизга кўра, ҳожиларимизга хизмат кўрсатадиган меҳмонхоналарнинг хизматчиларидан тортиб йўлбошловчи ва ҳайдовчилар ҳам ўзбек тилини билиши шарт. Шубҳасизки, бу ҳожиларимизга янада қулайлик туғдиради.

Шу ўринда мен яна бир масалани таъкидлаб ўтмоқчи эдим. Саудия Арабистони Ҳаж ишлари вазирлиги ўтган йили учрашувларимиз пайтида муборак ҳаж амалини адо этиш учун ўз ҳолича келадиган юртдошларимиз сонини чеклашни илтимос қилган эди. Бу ҳолатнинг олдини олиш учун ҳукуматимиз қарорида мутасадди идораларга тегишли вазифалар белгиланган. Дунёнинг турли бурчакларидан бир неча миллион зиёратчи тўпланадиган жойга ноқонуний йўллар билан борганлар ўз ҳаётини хавф остига қўйиши мумкин.

Суҳбатдош:
Мусулмон НАМОЗ (ЎзА).

ЯНГИ ЮЗ ЙИЛЛИК:
ЮКСАЛИШ ВА САОДАТ ДАВРИ

Президентимиз Ислом Каримов иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи сессиясидаги маърузасида **«Заҳматкаш ва фидойи халқимизнинг меҳнати, эзгу интилишлари билан кириб келаётган янги юз йиллик юртимиз учун чинакам юксалиш ва саодат асри бўлғай, иншооллоҳ»**, деб қатъий ишонч билдирди. Бунинг тағ-заминида нима бор? Бор, албатта.

Бундан саккиз йил муқаддам Юртбошимиз **«Барқарор бозор иқтисодиёти, очиқ ташқи сиёсатга асосланган кучли демократик ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамиятини барпо этиш пировард мақсад бўлиб қолиши керак»**, деган ғояни илгари сурган эди. Ўтган йиллар мобайнида, тарихий силсилада нисбатан қисқа вақт ҳисобланган давр ичида ана шу эзгу мақсад йўлида, Ўзбекистоннинг мустақил ривожлантириш борасида биз шундай ютуқларга эришдикки, буни нафақат халқимиз кўриб-билиб турибди, балки бутун жаҳон ҳамжамияти ҳам эътироф этмоқда. Бу ютуқлар нималардан иборат? Аввало, дунё харитасида мустақил янги давлат — Ўзбекистон Республикаси пайдо бўлди. Сиз билан биз Истиқлолни қўлга киритиб, ўз тақдиримизни ўзимиз белгилаш, барча табиий, минерал-хомашё бойликларимиздан, интеллектуал бутун салоҳиятидан ўз халқимиз, унинг келажаги манфаатлари йўлида фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлдик. Мамлакатда сохта ғоя, маъмурий-буйруқбозлик асосига қурилган шўролар тизими барҳам берилиб, эркин бозор иқтисодиётига асосланган демократик давлатнинг конституцион, ҳуқуқий ва амалий асослари яратилди. Шулар негизида эса давлат ва жамият, иқтисодиёт, молия ва пул муомаласи, ишлаб чиқариш ва ижтимоий инфратузилма жабҳалари такомиллаштирилди, бошқаришнинг янги тизими вужудга келтирилди. Яна айтадиган бўлсак, ёқилғи ва ғалла мустақиллигига эришдик. Янги-янги йирик иншоотлар, корхоналар, завод ва фабрикалар қурилиб, фойдаланишга топширилди. Шаҳар ва қишлоқларимиз қиёфаси эса тобора ўзгариб бораётир.

Муҳими, одамларимизнинг онг ва тафаккури ўзгаргани, аҳолининг фаоллиги ошаётганлиги, уларнинг ҳаётимизни янада қулай ва гўзал қилиш ва янгилаш зарурлигига, мамлакатимиз келажагига бўлган қатъий ишончи — бу энг катта ютуғимиздир.

Йўлбошчимиз таъкидлаганидек, мустақил тараққиёт йилларида тўпланган ана шу бебаҳо тажрибамизга таянган ҳолда, ҳаётимизни янада янгилаш ва ислоҳ қилиш бундан кейин ҳам биз учун энг муҳим масаладир.

Биргина иқтисодиёт соҳасини олиб қурайлик. Бу борадаги **бирламчи вазифа** иқтисодиётнинг барча соҳалари ва тармоқларида эркинлаштириш жараёнини изчиллик билан ўтказиш ва иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришдир.

Эндиликда асосий эътибор институционал ўзгаришларга, молия ва банк тизимидаги ислоҳотларни янада чуқурлаштиришга, чинакам бозор инфратузилмасини яратиш, ишлаб чиқаришда ҳақиқий рақобат муҳитини шакллантиришга қаратилиши лозим. Жумладан, шунга эришиш керакки, банклар инвестиция жараёнининг асосий бўғинига, корхоналар ва тадбиркорларнинг ҳақиқий ҳамкорига айланмоғи зарур. Шу билан бирга, бизнес хизмати билан узвий боғлиқ бўлган консалтинг, маркетинг, инжиниринг, лизинг, суғурта ва бошқа тузилмаларнинг фаолиятини тағин-да кучайтиришни ҳам ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда.

Иккинчидан, хусусийлаштириш жараёнини янада чуқурлаштириш ва шу асосда мулкдорлар синфини шакллантириш керак. Гап шундаки, иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришда хусусийлаштиришнинг алоҳида ўрни бор. Мисол учун, ўтган йилнинг 9 ойи ичида мамлакатимизда 366 та объект хусусийлаштирилди. Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришдан тушган тушум миқдори 5 миллиард 116,7 миллион сўмни, шу жумладан, фонд бозорида акциялар сотишдан тушган тушум 3 миллиард 719,2 миллион сўмни ташкил этди. Аммо шу даврда бу маблағлар ҳисобига давлат бюджетини тўлдириш топшириғи атиги 13,1 фоиз бажарилгани билан асло муроса қилиб бўлмайди. Шу боис мулкдорлар синфи қанчалик кўпчиликни ташкил этса, бу ўз навбатида ижтимоий ҳаётимиздаги барқарорлик ва фаровонликнинг кафолати бўлиб хизмат қилади.

Мамлакат иқтисодиётига хориж сармоясини кенг жалб этиш учун қулай ҳуқуқий шарт-шароит, кафолат ва иқтисодий омилларни янада кучайтириш, кичик ва ўрта бизнесни иқтисодий тараққиётимизда устувор ўрин олиши, мамлакатимизнинг экспорт салоҳиятини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш, иқтисодиётимизнинг жаҳон иқтисодиёти тизимига кенг кўламда интеграциялашувини таъминлаш, мамлакатимиз иқтисодий мустақиллигини янада мустаҳкамлашга қаратилган иқтисодиётдаги таркибий ўзгаришларни изчил давом эттириш эса галдаги вазифалар ҳисобланади. Бу вазифалар тўлиқ ижро этилса, иқтисодиётда мукаммал технологик жараёни ўз ичига олган, тайёр маҳсулот ишлаб чиқарадиган, минерал ва қишлоқ хўжалик хомашёсини сифатли қилиб қайта ишлайдиган қувватлар пайдо бўлади. Қолаверса, маҳаллий хомашё ва табиий бойликлар асосида ишлайдиган, нафақат ички, балки ташқи бозорда ҳам рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи замонавий тармоқлар вужудга келади.

Буларнинг бариси янги юз йиллик юртимиз учун чинакам юксалиш ва саодат асри бўлишидан ёрқин далолат беради.

И. ЎТБОСАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Биз танлаган йўл

ТАШАББУС СЎНМАСИН, ТАШАББУС ЎЛМАСИН

Баъзан тилимиздаги биргина сўзнинг мазмун-моҳияти ҳақида мушоҳада қилсак, халқимизнинг азалий қадриятлари юз кўрсатишига ишонч ҳосил қиламиз. Юртбошимиз Олий Мажлис минбаридан туриб «ташаббус» деган каломнинг асл мазмунини идрок этишга даъват қилиб, нафақат залдагиларнинг, ҳаммамизнинг ҳам кўнглимизга ўт солди.

XXI аср сари

Ташаббус. «Ўзбек тилининг изоҳли луғати»да бу сўз қуйидагича изоҳланади: “Бирор ишга бошловчи, даъват этувчи; саъй-ҳаракат, ғайрат». Менинг назаримда, халқимиз менталитетини, феълини, асрий анъаналарини ифода этувчи бу сўз шарҳи луғатларга сиғмайди.

Халқнинг бунёдкорлик, яратувчилик фазилатларини ифодаловчи «ташаббус» сўзи жуда катта миқёсдаги маънони ўзида мужассамлаштирган. Буюклигимиз, қудратимиз тимсолига айланган улкан иншоотлар, муҳташам иморатлар кўнгилда ғайрат жўш урган улуғларнинг ташаббуси билан бино бўлган. Халқимизнинг асрий кечмишида нимаики эзгу ишлар амалга оширилган бўлса, ташаббус туфайли рўёбга чиққан. Нимаики бой берилган, қўлдан чиқазилган бўлса, ташаббуссизлик, ғафлат оқибатида рўй берган.

Амир Темур бобомиз халқ учун, миллати учун жон куйдирганда ўз ҳузурини ўйлаган эмас. Соҳибқирон қалбидаги Ватан озодлиги йўлидаги ғайрат-шижоат, буюк яратувчилик иштиёқи унга чексиз куч-қудрат ато этганини, жаҳон тарихида қандай из қолдирганини жуда яхши биламиз. Ёки Жалолиддин Мангубердини олайлик. Агар у ўз тинчини кўзлаб, ўзини четга олганда миллатимиз номи шунчалик юксакликка кўтарилармиди?! Зеро, ташаббус ҳамма вақт ҳам улуғвор ишларга пойдор бўлиб келган.

Ташаббус ҳамиша юрагида эл-юрт ишқи, табаррук тупроқ туйғуси жўш урган одамлар қалбида пайдо бўлади. 1991 йилда тарихий воқеа — мустақилликнинг қўлга киритилиши Юртбошимизнинг беқиёс ташаббуси билан юзага чиқди. Уни бутун вужуди билан қўллаб-қувватлаган халқнинг ҳаракати эса ташаббуснинг кенг қанот ёзишига мисол бўла олади.

Ташаббус бор жойда ишлар олдинга босади, интилишлар самара беради, инсоннинг ўз кучига, эртанги кунига ишончи ошади. Ўйвсиз, ланж одамнинг ишларини кўринг-у, юрагида ўти бор, қони қайнаб, тоғни талқон қиламан, деб турган йигитнинг изида қолган ўзгаришларни бир кўз олдингизга келтиринг.

Қўлида бит ўлмайдиган, аммо ўзини ишлагандай кўрсатадиган, осмонни тутиб тургандай, чарчадим, деб ёзғирадиган одамлар гап билакда эмас, юракда эканини яхши билиши шарт. Аммо ташаббускорлик руҳининг етишмаслиги қувватсизликни келтириб чиқаради.

Ҳаётимизда шундай серғайрат, ҳаракатчан юртдошларимиз борки, уларга қараб туриб, «Шунча куч-ғайратни қаердан олар экан!» деб ҳайратланамиз. Ташаббускор одам учун тоғни уриб талқон қилиш — роҳат. Лоқайд, танбал учун бир пақир сув келтириш — азоб, кони ташвиш.

Олтиариқлик таниқли тадбиркор Солижон Марзажонов ўзидаги ташаббускорлик хислатини оиладаги барча оғайни-қариндошларига юқтира билган. Ўзи Германияга бориб, «Мерседес» русумли юк машинасининг илк нусхасига буюртма берган. Қаранг, у шунча ишларни «тепа»нинг топшириғи билан бажармаган-ку?! Ташаббус туфайли катта ишларга чоғланган. Хўш, унинг ташаббускорлигига нима туртки бўлган? Мустақиллик туфайли иқтисодий эркинлик берган шарт-шароит. Демак, бир ташаббус янги-янги ҳаракатларга тамал тоши бўлади.

— Мен сайлов кунлари ўзимни Юртбошимизнинг ишончли вакили қаторида ҳис қилдим, — дейди С. Мирзахонов. — Негаки, қалби, орзу-интилиши бир одамларга расмий кўрсатманинг кераги йўқ.

Ҳа, ташаббус расмиятчиликка тоқат қилолмайди. Чунки у қалбнинг туб-тубидан чиқади.

Ташаббуссиз ўлганнинг кунидан, номига ишлайди. Агар у раҳбар бўлса, бошқаларнинг, аниқроғи, қўл остидагиларнинг ташаббусини синдиришга ҳаракат қилади. Чунки жойимни олиб қўяди, деб қўрқади. Бу ҳаммасидан ҳам ёмон. Ташаббус нега сўндирилади? Қаерда адолатсизлик, таъмагирлик аралашса, ташаббуснинг йўли тўсилади. Ташаббус туйғуси ғурурли, ориятли, ҳамиятли одамда пайдо бўлади. Демак, ундай кишиларнинг кўнглида туғилган эзгу фикр, таклифни авайлаш, ривожлантириш керак.

Фараз қилинг, романтик туйғулар соҳиби бўлган йигитнинг кўнглида яхши ният туғилди. Бошқалар нима деркин, деган фикрда юрак ютиб раҳбарга ўз кўнглидаги ғояни айтишга жазм этади. Аслида, инсон кўнглида ибратли фикрнинг туғилиши бир жараён бўлса, уни ифодалаб айтиш ташаббуснинг мантиқий давомидир. Агар шу лаҳзаларда раҳбар озгина эҳтиётсизлик қилиб, ҳалиги фикрга менсимай муносабатда бўлса, ташаббускорнинг ҳафсаласи пир бўлди, деяверинг. Ташаббус ўлдими, ҳаёт тўхтайди, бугуннинг қизиғи йўқ. Ҳафсала пир бўлади. Янгиликнинг ишлаш яхши ақди йўқолади.

Биз учун ташаббус ҳаётимизнинг ҳар дамида ҳамроҳ бўлиши керак. Бир кишининг ташаббуси юзлаб, минглаб одамларга кўчса, қўлга киритиладиган ютуқлар шунча кўпаяди. Шундай экан, ташаббус сўнмасин, ташаббус ўлмасин!

Шуҳрат ЖАББОРОВ.

> ***Халқ вақтинча давом этаётган қийинчиликларга чидаши мумкин, лекин билиб қўййлик, такроран айтаман: адолатсизликка чидамайди!***
>
> **Ислом КАРИМОВ.**

МУҚАДДИМА

Халқимизда «Кўзингга қараб юр» деган ибора бор. Унинг маъносини ҳар ким турлича талқин қилиши мумкиндир. Аммо бунинг том мағзини кўпчилик тушунади. Бу — эҳтиёт бўл, дегани. Ҳаддингдан ошма, дегани. Демакки, қонун доирасида иш қил, дегани. Қонун — бу жамиятни тебратувчи бешик. Унда ором бор. Келажак бор. Меҳр ва қаттиққўллик бор. Ўз-ўзидан фуқаронинг ҳар қадамини ўлчайдиган меъёр бор.

Зеро, инсоннинг ҳар лаҳзасида қонуният бор. Туғилиш — қонуният. Ишлаш — қонуният. Яшаш — қонуният. Шу боис ***«ҚОНУН ҳимоя қилади, кафолат беради, жазолайди»*** *деган саҳифа фуқароларимизга буни қайта-қайта таъкидлаш, уларнинг онгига қонунларимиздаги адолат мезонини сингдириш ниятида очилди.*

Ойда бир марта чиқадиган бу саҳифа Ўзбекистондаги ёшу қари — барча-барчани қонунни мукаммал билишга, мабодо фуқаро ҳақсизликка учраса, унинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишга бош қўшади.

Ўринбой Турдановнинг фарзандлари ҳам ота йўлидан боришмоқчи. Ўз касбининг фидойиси бўлган бу инсонга нафақат оила аъзолари, балки барча ҳамкасблари ҳавас қилишади. Негаки, у раҳбарлик қилаётган Қўнғирот туман ички ишлар бўлими Қорақалпоғистон Республикасидаги энг намунали жамоа ҳисобланади.

Туманда аҳоли тинчлигини таъминлаш, жиноятчиликнинг олдини олиш, ёшлар билан ишлаш борасидаги ибратли ишлари учун яқинда Ўринбой Турданов республикамиз Президенти Фармонига мувофиқ, «Жасорат» медали билан мукофотланди.

СУРАТДА: милиция полковниги Ў. Турданов фарзандлари билан.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Раҳматнома

ЎША МИЛИЦИОНЕР ҚАЕРДА ЭКАН?

Ўтган йилнинг энг мудҳиш воқеаси — 16 феврал даҳшатлари ҳанuz эсимизда. Фожиалар шундоққина ёнимда содир бўлганиданми, у ҳақда эшитсам, қалтираб кетаман. Чунки мен ва бошқа йўловчилар ҳам фожиа қурбони бўлишимизга сал қолган.

16 феврал эди. Ўзимга тегишли 2711-вагонни техник кўрикдан ўтказдим. Кейин 8-йўналиш бўйича Бешқайрағочдан Юсуф Хос Ҳожиб бекати томон юрдим. Соат 11 лар чамаси эди. Навоий кўчасидан Ш. Рашидов кўчасига қайрилаётганимизда, ДАН ходими тўхтатди.

— Ҳозир нариги томондан делегация ўтади. Сабр қилиб туринглар, — деди у йўловчиларга эшиттириб.

Бу, албатта, шошиб турган баъзи йўловчиларда норозилик уйғотди. Аммо асосан кўпчилик тўғри қабул қилди. Буни қарангки, орадан уч-тўрт дақиқа ўтгач, қулоқни қоматга келтирадиган тарзда кучли портлаш содир бўлди. Сўнг бу даҳшат Нодирабегим кинотеатри яқинида такрорланди. Йўловчилар бундан ваҳимага тушиб, ўзларини эшикка урди. Тартибсиз ҳаракатлар бошланди. Шунда ҳалиги ДАН ходими дуч келган томонга қочаётган кишиларни васвасага тушмасликка чақирди ва ҳаракатни тўхтатиб, йўловчиларни хавфсиз томон ўтказиб юборди.

Эсласам, қўрқиб кетаман. Ҳисоблаб кўрдим. Агар ДАН ходими тўхтатмаганда, ўтган фурсатда, мабодо «Светофор»га тушиб қолсам, вагон айнан Нодирабегим кинотеатрининг ёнида бўларкан. Табиийки, трамвай ичидаги одамлар ҳам озмунча азият чекармиди.

Портлашдан ўн, ўн беш дақиқа ўтиб-ўтмай, тафтишчиларимиз етиб келишди. Вагон турган жойида қўзғалмай қолди. Уч соат деганда ёрдамчи куч билан вагонни олиб кетдик. Ўша лаҳзада яна бир трамвайимиз йўлдан чиқиб кетган, портлаш туфайли пешойнаси синган, ҳайдовчи эса ўзидан кетиб қолганди...

290 минг доллар турадиган трамвайни олиб кетаётиб, мен ҳам, тафтишчимиз ҳам ДАН ходимига миннатдорчилик билдирдик. Ҳали тўхтатганига норози бўлган йўловчилар энди уни қучоқлар, бағрига босарди. Лекин ўшанда унинг исми-шарифини сўрамабмиз. Аммо бир далил аниқ. Икки юзга яқин одамнинг ҳаётини сақлаб қолган ўша халоскор сержант ўзбек фарзанди эди...

Тўлқин САИДОВ,
Тошкентдаги 2-трамвай депоси ҳайдовчиси, йўналиш бригадири.

ҚОНУН ҳимоя қилади кафолат беради жазолайди

САВОЛ...

Ўзбекистон Республикаси фуқароларига якка тартибда уй-жой қуриш ва ободонлаштириш учун ер участкалари 0,06 гектарғача фақат шаҳар ва посёлкаларда бериладими ёки ширкат хўжаликлари аҳоли пунктларида ҳам шунча ер майдони ажратиладими? Деҳқон хўжалигини юритиш учун берилган ер участкасида фуқаро томонидан якка тартибда турар-жой биноси қуриш мумкинми?

О. ТУРОБОВ,
Қашқадарё вилояти, Қамаши тумани.

— Шаҳарлар ва посёлкаларда, шунингдек, қишлоқ хўжалиги ҳамда ўрмон хўжалиги корхоналари, муассасалари ва ташкилотларининг эгалигидаги ерлар таркибига кирмаган қишлоқ аҳоли пунктларида доимий яшаб турган Ўзбекистон Республикаси фуқароларига якка тартибда уй-жой қуриш ва уй жойни ободонлаштириш учун мерос қилиб қолдириладиган умрбод эгалик қилишга қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳар бир оилага 0,06 гектаргача ер участкалари берилади.

Деҳқон хўжалиги эса оилавий майда товар хўжалиги бўлиб, оила аъзоларининг шахсий меҳнати асосида, мерос қилиб қолдириладиган умрбод эгалик қилиш учун оила бошлиғига берилган томорқа ер участкасида маҳсулот етиштиради ва сотади. Бунда гарчи ер шахсий бўлса-да, қурилиш бош режасидан ташқари фуқарога якка тартибда уй-жой қуриш ман этилади.

* * *

— Ер остидан фойдаланганлик учун солиқ тўловчиларга кимлар киради?

Ҳамиджон ТЎХТАМУРОДОВ,
Бухоро вилояти.

— Солиқ кодексининг 105-моддасига мувофиқ, ер остидан фойдаланганлик учун солиқни Ўзбекистон Республикаси қазилмалар қазиб олишни, шунингдек, фойдали қазилмалар қазиб олиш билан боғлиқ бўлмаган ер ости иншоотлари қуриш ва улардан фойдаланишни амалга оширувчи юридик ва жисмоний шахслар тўлайдилар.

Жавобларни ҳуқуқшунос Эркин МАВЛОНОВ тайёрлади.

ЖАВОБ

Баъзан, аниқроғи, баъзи жойларда шундай бир муҳит вужудга келадики, бунда ҳақиқат ахтарган хор-зор бўлиб, қонунбузарнинг ошиғи олчига айланади. Одатда бунақа муҳит ўша жойлардаги катта-кичик раҳбарнинг, кўпроқ ҳуқуқ посбонининг "табиати" билан уйғунлашган тарзда вужудга келади. Аслида соғлом жамиятга ёт бўлган бундай воқеалар вақтинчалик ҳодиса. Бироқ шунинг ўзи одамлар орасида кўп норозиликларнинг туғилишига, айрим ҳолларда эса фуқароларнинг ноҳақ, ноқонуний жавобгарликка тортилишигача бўлган ноxуш ҳодисаларга сабаб бўлади.

АДОЛАТ ТАНТАНАСИ

учун икки ярим йил керак бўлди

Муҳарририятга кириб келган олтмиш ёшлардаги кишининг ҳикоясини тинглаб, қўлидаги ҳужжатлар билан танишиб, беихтиёр юқоридаги мулоҳазалар хаёлимдан ўтди. Аввалига, азбаройи "ноҳақ жазоландим" деган шикоятчилардан безганим учун, бу киши гапини бошлаши биланоқ, "Газета бу ишни ҳал қилиб беролмайди, прокуратурага боринг", деб уни тўхтатмоқчи бўлдим. У киши эса "Менинг ишим ҳал бўлган", деди. "Унда нега келдингиз?" "Шу воқеани газетага ёзинг, бошқаларга ўрнак бўлсин, менинг ҳақлигимни халқ билиб, хумордан чиқай, ахир икки ярим йил курашдим айбсизлигимни исботлаш учун!"

Бу гапдан кейин юрагида озгина орияти бор журналист уни тингламаслиги мумкин эмас. Қолаверса, "ҳал бўлган" ишни ёзиш, "ноҳақ судланди" деб ёзишдан кўра жуда осон. Тингладим. Сўнг, сиз ҳам тингланг, "қозончининг ҳақи бор — қайдан қулоқ чиқарса" қабилида кўнглига келган ишни қиладиган айрим адолат посбонлари тингласалар, ўзлари учун ҳам, жамият учун ҳам фойдадан холи бўлмас, деган ниятда ушбуни қоғозга туширдим.

Жазо бор-йўғи 15 кеча-кундуз! Ҳа, Чироқчи туманида истиқомат қилувчи, умрининг 35 йилини ўқитувчиликка бағишлаган, шундан 9 йилида мактаб директори бўлган инсон Абрай Худойбергановни 1997 йил 14 мартда 15 кунга қамашди. Туман прокуратураси терговчиси Эркин Бегимовга: "Нега чақирган вақтингда қабул қилмайсан, камбағал одам эмасми?" дегани учун. Бу "беодоблик"дан ўғли тенги терговчининг фиғони фалакка чиқди. Қаранг-а, қаёқдаги бир муаллим кимсан, терговчига, кабинети эшигини бесўроқ очиб, ўдағайласа-я! Бунга чидаб бўладими?

Йўқ, албатта. Чидаб бўлмайди. У муаллимга ўшқирди: "Ёп, эшикни, керак бўлса, кечгача кутасан!"

Абрай ака соат 12 да ҳокимликка йиғилишга бориши керак эди. Терговчи соат 10 га чақиртирган, унинг аризаси бўйича. Воқеа соат 10.20 да бўлаяпти. Абрай Худойберганов терговчидан иш чиқмагач, прокурор Тоштемир Саидовнинг кабинетига кирди ва ёзган аризаси бўйича қабул қилишини сўради, Бегимов қабул қилмаётганини айтди. Прокурордан терговчиникидан баландроғини эшитди: "Сен таъмагирсан, ташкилотлар устидан ёзиб фойдаланмоқчисан, ҳамма аризаларингни кўтариб, сени жавобгар қиламан". Шундай дея у Бегимовни чақириб: "Бу туҳматчи, прокурорни ҳақоратлади, уни жавобгарликка тортишга тайёрла", деб уни милиция ходимларига топширган.

Олдиндан айтиб қўяй, юқоридаги савол-жавобдан кўчирмалар мухбирнинг шунчаки ўйлаб топгани ёки аризачининг шунчаки аризасидаги гаплар эмас, Олий суднинг Ҳал қилув қарорида акс этган ҳолатлардан кўчирмалардир.

Шундай қилиб, ўша куннинг ўзида Чироқчи туман судининг раиси Абдураҳмон Каримовнинг қарори билан Абрай Худойберганов "безорилик қилгани" учун маъмурий жавобгарликка тортилди — 15 кунга қамалди. Қаранг, керак бўлганда қонун қанчалик тез ва аниқ ишлайди: соат 10.20 да терговчини "ҳақорат" қилган фуқаронинг "иши" ўша куни қош қорайгунча суддан ҳам ўтиб бўлди.

Албатта, А. Худойберганов ҳақ-ҳуқуқини танийдиган саводли одам эди. У суд қароридан норози бўлиб, шикоят ёзди. Тинглашмади уни. Вилоят суди қарорни тўғри, деб топди. Бунгача, албатта, анча вақт ўтди. Абрай ака Олий судга ёзди. Олий суд ишни бекор қилиб, қайта кўрилсин, деб вилоят судига юборди. Иш Китоб туман судида (судья Д. Ашуров) қайта кўрилди. Илгари иккита гувоҳ энди тўрттага чиқди. Мустаҳкамлаш керак-да. Бу гувоҳлар орасида воқеа жойида бўлмаган, автоавария содир этган ўғлининг тақдири Чироқчининг прокуратурасида бўлган киши ҳам бор эди ҳатто. Уларга ёрдам берса, бунинг ўғлига ҳам ёрдам беришади-да. Илинж бор. Икки оғиз ёлғон гувоҳлик берса, осмон узилиб ерга тушмайди. Шу тариқа Китоб туман суди ҳам чироқчилик ҳамкасбларини ёлғончига чиқармади — А. Худойберганов тўғри жазоланган, деган қарор чиқарди.

Шу ўринда А. Худойбергановга "характеристика" бериб ўтиш жоиз: у ноҳақликни, ўғри-муттаҳамликни кўриб, жим кетолмайдиган одам. 1997 йилда прокуратурага тумандаги турли ташкилотларда бўлаётган талон-тарожликлар, суиистеъмолликлар тўғрисида ёзган аризалари бўйича тўртта жиноят иши қўзғатилиб, шундан иккитаси амнистия актига асосан тугатилган, иккитаси бўйича айбдор шахслар судда жазога ҳукм қилинган. Яъни, айрим шахслар учун у "тинчликни бузувчи".

Вақт ўтаверди. А. Худойберганов яна Олий судга ёзди. Олий суд ишни назорат тартибида кўриб, 1998 йил 18 февралдаги қарори билан "Худойбергановнинг ҳаракатларида безорилик аломатлари йўқ" деб ишни ҳаракатдан тўхтатди (судья Қ. Исаров). Бироқ 1998 йил 20 апрелда бу қарорга протест келтирилди ва иш бошқатдан кўриш учун Қамаши туман судига юборилди. Орадан роса етти ой ўтгач, Қамаши туман суди раиси Поён Рўзиев Китоб туман судининг қарорини ўзгаришсиз қолдирди, яъни А. Худойберганов қонуний жазоланган, деб топди.

Қизиқ-а, Олий суд судьяси нотўғри деган қарорни туман суди судьяси "тўғри" деб турса? Судлов тизимида бунинг ноқонуний жойи йўқ, бу одатдаги ҳол деб қабул қилинади. Бироқ бу тизимдан ташқарида бўлганлар учун бунақа ҳолнинг "қизиқ" туюлишида жон бор: ахир Олий суднинг судьяси қонунларни туман судьясидан кам билмаса керак? У бу даражага етиш учун барча қуйи поғоналардан ўтиб келган-ку, деган тасаввур туфайли "қизиқ" деган савол туғилади ва бу ҳам табиий.

Шундай қилиб, тиниб-тинчимас судланувчимиз ёзишда давом этди. Унинг аризаси Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори, 2-даражали давлат адлия маслаҳатчиси У. Худойқуловнинг қўлига етиб борди ва Усмон Чинозовичнинг протестини иш материаллари билан бирга ўрганиб чиққан Олий суд (судья Э. Қудратов) 1999 йил 7 июлда Ҳал қилув қарори чиқарди. Унда Қамаши туман суди раисининг 1998 йил 24 ноябрдаги қарори бекор қилиниб, иш юритишни тугатиш таъкидланган. Демак, жайдари тил билан айтганда, Абрай Худойберганов оқланди. Бунга деярли икки ярим йил вақт керак бўлди.

Адолат тантанасига шукроналар айтиб, мақолани шу ерда тугатишнинг ўзи ёқимли. Бироқ яна бир фактни газетхонлар эътиборига етказиб қўймаслик адолатдан бўлмайди. Акс ҳолда мақоланинг бошидаги мулоҳазалар муаллақ қолиб кетгандай туюлади. Бу факт шундан иборатки, А. Худойберганов оқлангандан кейин кўп ўтмай, туман прокурори Т. Саидов вазифасидан бўшатилди, Қамаши туман судининг раиси П. Рўзиев пора олаётганда қўлга тушиб, узоқ муддатга озодликдан маҳрум этилди...

Мутафаккир Ш. Монтескьенинг ҳикмати ёдга тушади: "Энг ёвуз зўравонлик — қонун соясига бекиниб, адолат байроғи остида иш кўради". Бунинг давомига эса ўзбекнинг ҳикматини улаш керак: ҳақиқат эгилади, лекин синмайди.

Ҳа, эл-юртнинг, буюк келажагимизнинг бахтига ҳақиқатни эгадиганлар эмас, эгилганни тиклайдиганлар омон бўлсин!

Ҳабибулла ОЛИМЖОНОВ.

02 хабар қилади

ДАРВОЗА ЁПИҚ БЎЛСА, МУОМАЛА ТУЙНУКДАНМИ?

Республикамизга четдан келтирилаётган ва хорижга олиб чиқилаётган маҳсулотларнинг назоратда эканлигини билгани ҳолда, баъзи нафси бузуқлар минг бир хил ҳийлаю найрангларни ўйлаб топишмоқда.

Сурхондарё вилоятининг Тожикистон билан чегарадош ҳудудида яшовчи Улуғбек Қурбонов ва Мамарайим Ашуровлар тўрт миллион сўмлик озиқ-овқат маҳсулотларини ҳовлиларига тўплаб, секин-секин от-уловларга ортиб, Тожикистонга олиб ўтмоқчи бўлганлари фош бўлиб қолди. Вилоят ички ишлар бошқармасининг коррупция, рэкет ва терроризмга қарши кураш бошқармаси ходимлари Бирлик қишлоғида яшовчи бу шахсларнинг «бизнеси» юзасидан жиноий иш очишди. Дарвозалар маҳкам бўлгач, молларни дарчадан четта узатишга уринган бу «тадбиркор»ларнинг фаолиятига чек қўйилди.

«ҚОРАДОРИ» КАСАЛ ҚИЛДИ

Самарқанд вилоятининг Ургут туманида яшовчи И. Умаров, Т. Раҳмонов ва М. Раҳмонқулов ўзларидаги 8 килограмм кўкнор ширасини бир амаллаб сотишса, нақд миллионларнинг тагида қолишлари мумкин эди. Ахир, роппа-роса 2 миллион сўм турадиган бу матоҳнинг харидори топилса, улар ойлаб эмас, балки йиллаб асал шимиб ётишлари мумкин-да. «Ўйчининг ўйи битгунча, таваккалчининг иши битибди» дейишди-ю, уни сотишга киришишди. Бироқ чув тушишди. Асални орзу қилганлар ҳам пулидан, ҳам қимматбаҳо молидан айрилгани учун «касал» бўлиб қолишди.

Начора, «қорадори» кимга дорилик қилибди-ю, буларга дармон берарди?

НИЯТИ БУЗУҚЛАР

Кишининг нияти яхши бўлса, ёнида ҳар хил бўлмағур қурол-яроғу ўқ-дориларни кўтариб юрармиди? Самарқанд вилоятининг Иштихон туманида олиб борилган тезкор тадбирлар натижасида ГАЗ-24 русумли «Волга» автомашинаси ушланди. Унинг салонидан Каттақўрғон шаҳрида яшовчи, 1961 йилда туғилган Н. С. ва пенсионер, 1942 йилда туғилган О.М.га тегишли бўлган 25 кило қўлбола портловчи модда, бир доно ясама тўппонча, бир кило порох ва 1,5 кило дроб топилди. Ҳозирда ушбу ҳолат юзасидан тергов ҳаракатлари давом этмоқда.

БОЖХОНАЧИГА ПОРА

Бухоро темир йўл бекатида 10-сон божхона пости суриштирувчиси И.Э. иш жойида 661-«Бухоро — Тошкент» поезди кузатувчиси С.Х. дан 40 минг сўм пулни пора сифатида олаётганида милиция ходимлари томонидан ушланди. Ҳозир божхоначи ва кузатувчининг ўртасида нима гаплар бўлиб ўтгани ички ишлар ходимлари томонидан батафсил суриштирилиб, тергов ишлари олиб борилмоқда.

Шуҳрат РЎЗИЕВ,
Ўзбекистон Ички ишлар вазирлиги Матбуот марказининг ходими, милиция капитани.

ЭЛ МУЛКИГА ОЛАЙТИРСАНГ КЎЗ...

Туманимиз аҳли асосан шоличилик билан шуғулланади. Миришкор деҳқонларимиз шолидан мўл ҳосил етиштириш билан биргаликда шартнома муносабатлари орқали катта миқдорда натура ҳақи ҳам олмоқдалар. Шу йўл билан оила бюджетини мустаҳкамламоқдалар.

Айни пайтда давлат омбори билан ўз уйининг ҳуфия хоналарини чалкаштираётган ноинсоф кимсалар ҳам учрамоқда. «Ўзбекистон» ижара хўжалигининг бригада бошлиғи С.Б. аслида етиштирилган ҳосилнинг ҳар бир бошоғи учун бош-қош бўлиши лозим эди. Аксинча, унинг ўзи жиноятга қўл урди. 1200 килограмм шолини тап тортмасдан ўғирлади. Қинғир ишнинг қийиғи қирқ йилдан кейин ҳам чиқади, деган гап бор. Нафси ўпқон бригада бошлиғининг ўғрилиги эса атиги 9 кундан кейин аниқланиб, ўмарилган ҳосил давлат омборига қайтарилди.

Бундан ташқари, бошқа фуқароларнинг ҳам шолипоялардаги жиноятқорона хатти-ҳаракати кишини қаттиқ ўйлантиради. Мисол учун, туман марказидаги 2-ўрта мактабда фаррош бўлиб ишлайдиган Т.Қ. бу борада устаси фаранг чиқди. У юқорида қайд қилиб ўтилган хўжалик шолипоясидан 486 килограмм шоли бошоғини ўриб олган. Унинг уйини текширганимизда, 164 килограмм янги ҳосил гуручи борлиги аниқланди. Далада ўсиб турган, пишиб етилган шолини бошоғи билан чала-чулпа ўриб олиш, қанчасини нест-нобуд этиш фақат нияти эгри кимсанинггина қўлидан келиши мумкин. Т.Қ. давлатга 52016 сўмлик зарар етказди. Ҳозир иккала шоли ўғриси ҳам қонун олдида жавоб бермоқда.

Баъзи шахслар ўзгаларнинг ҳалол меҳнат орқали топган иш ҳақларига кўз олайтиришдан ҳам қайтмаётирлар. Ўтган пахта йиғим-терими даврида туманимиздаги «Дауқара» ижара хўжалигида ҳашарда иштирок этган Нукус гидромелиорация техникумининг масъул ходими А.Қ. талабаларга тарқатилиши керак бўлган 56408 сўмни, яна бир муаллим Т. Ж. 19496 сўмни қалбаки имзолар орқали ўзлаштиргани маълум бўлди. Ёш авлодга диёнат, иймон, маънавий поклик тўғрисида ваъз айтадиган «устозлар»нинг бу хатти-ҳаракатларини қандай изоҳлаш керак?!

«Меҳнатдан келса бойлик, турмуш бўлар чиройлик!». Бу шиор ҳукуматимиз ишбилармонликка, тадбиркорликка кенг йўл очиб бераётган кезларда алоҳида мазмун касб этмоқда. Нопок йўллар билан бойлик орттириш, халқ мулкига кўз олайтиришнинг охири эса вой.

Мирзааҳмад АЙМЕНОВ,
Тахтакўпир тумани прокурори, 1-тоифали юрист.

Қатағон қурбонлари

АЗАГА АЙЛАНГАН ТЎЙ

—Маҳадов, сизга келишди...

Шўрлик Убайдулло бобо назоратчининг сўзларини эшитиб, кўзларидан тирқираб ёш чиқиб кетди. Учрашув хонасида уни кенжа ўғли Нажмиддин кутиб турарди. Ота-боланинг қўллари панжара орқали бир-бирини излаб топди. Қани, тил калимага келса! На Нажмиддин, на Убайдулла бобода ҳол сўрашга мажол йўқ.

—Ўғлим,— охири маҳбус тилга кирди,— ойинг яхши юрибдими? Акаларинг, опаларинг соғ-саломатми? Ўзинг тинчмисан?

Нажмиддин интиқ бўлиб ўзига тикилган маҳзун кўзларга боқиб, юраги орқасига тортиб кетди. Отасининг овози синиқ, ўзи ҳам бир ҳолатга келиб қолганди. Отанинг кўча тўлдириб юрган онлари ўғли кўз ўнгидан кино тасмалари каби бир-бир ўта бошлади. Убайдулла Маҳадов хўжалик бош ҳисобчиси! «Пахтаобод» жамоа хўжалигида, Пешку туманида қадр-қимматли бир инсон эди. Фаолиятини жонажон Қучоқ қишлоғида бригада табелчилигидан бошлаган Убайдулла Маҳадов аста-секин раҳбарлик лавозимига кўтарилди. Айниқса, унинг «Маданият» жамоа хўжалигига раислик қилган йилларини яхши эслашади. Қисқа фурсат ичида 6 та болалар боғчаси, 4 та мактаб ва қатор маданий-маиший бинолар қад ростлади. Кўпчилик уни ернинг тилини, деҳқоннинг дилини биладиган тадбиркор инсон сифатида ҳурмат қиларди. Сўнг узоқ йиллар бош ҳисобчи бўлиб ишлади. 1984 йилнинг ўша мудҳиш декабр ойида гдлянчилар уни ҳибсга олишганида, хўжалик хазинасида 3,5 миллион сўм пул бор эди.

—Колхозни ичдан емириб, уни талон-тарож қилгансанлар. Қани шу пуллар?! — Гдлян гуруҳи аъзоларининг билган гапи шу — кимга пора бергансан, пулни қаерга яширгансан, ҳамтавоқларинг ким?

Яна бир йилдан сўнг кексалик нафақасига чиқиб, болачақа бағрида ўтган умрининг шукронасини қилиш хаёлида бўлган Убайдулло бобо бу сўроқларига нима ҳам дерди?

—Тўққиз фарзандимдан орттириб, кимга пора берай? —деса ҳам қулоқ солишмади.

Рўпарада, гарчанд панжара ортида бўлса-да, отажон, хизматингизга ҳозирман, дея тавозе ила турган ўғли Нажмиддинга боқар экан, юрагини хўрлик эзаётганини ҳис қилди. Айни вақтда ўғлининг нимадир демоқчилигини, лекин аллақандай иймманишми, бунга йўл бермаётганини ичдан туйди.

—Ҳа, болам, менга бир нима айтмоқчимидинг?

Нажмиддин беихтиёр кўзларини олиб қочди. Сўнг хижолатомуз сўз қотди.

—Ота, маслаҳатга келиб эдим. Шунга...

—Хўш-хўш, бемалол уялмай гапиравер. Қўлдан бўлмаса ҳам, йўлдан берарман, ахир.

Нажмиддин Убайдулло бобонинг кафтини қўлларига олди.

—Ота, хўп десангиз, уйланмоқчи эдим.

Убайдулло бобонинг юраги бир қалқиб кетгандек бўлди. Бир ярим йилдан бери эшитгани бу хушхабардан ўзини қўярга жой тополмай қолди.

— Сен уйланаман дейсан-у, мен йўқ дейманми?! — ҳаяжондан титроқ босиб деди отаси. — Келин қаердан, мен ҳам танийманми,тўйни қачонга белгилаяпсизлар?..

— Ота, сиз уйга қайтган кун — тўй, — деди Нажмиддин. — Шунинг учун келдим ҳузурингизга.Қамоқхона бошлиқларидан сўрасам, балки бирор ҳафтага жавоб беришар-а...

—Жавоб беришади дейсанми... —Убайдулло бобо ранги ғалати тарзда ўзгариб кетди.— Жавоб беришади, фақат...

Убайдулло бобо сўзини тугата олмади. Бирдан юракларини чангаллаб, панжарага суянганича жимиб қолди.

—Ота!

...Бир пастда етиб келган врач маҳбус Убайдулло Маҳадов юрак хуружидан вафот этганлигини маълум қилди.

Шу кунларда Убайдулло бобо хонадонида қутлуғ санага ҳозирлик кўрилаётир. Агар бобо тирик бўлганларида 70 ёшга кирар эдилар...

Бугун «пахта иши» қурбонлари руҳи шодланиб, улуғланаётган бир пайтда Убайдулло бобо 21 йил қалб қўрини тўккан хўжалик устида ҳам Мустақиллик қуёши нур сочиб турибди. Хўжалик ҳаётида катта ўзгаришлар юз бераяпти. Илоҳим, ёмон кунлар қайтиб келмасин. Ҳурриятимиз боқий бўлсин. Бу кунларни кўрмасдан армонда кетган Убайдулло бободай ажойиб инсонларнинг руҳи шод бўлсин.

Рашид АСЛОНОВ.

Фуқаро мадад сўрайди

ИШ ЖОЙИДА ШИКАСТЛАНДИМ, АММО...

«Тошсаноатқурилиш» ҳиссадорлик жамиятига ҳайдовчи бўлиб ишга кирдим. Тўққиз ойдан кейин механикликка ўтказишди. Хизматимни бажараётган пайтимда — 1998 йилнинг 10 декабрида бахтсиз воқеа юз берди. Йиқилиб, ўнг оёғимни синдирдим. Шундан кейин Чилонзор туманидаги 15-сонли тез тиббий ёрдам касалхонасида озроқ даволандим.

Хуллас, жароҳат туфайли иккинчи гуруҳ ногирони бўлиб қолдим. Бу ҳақда тиббий-меҳнат экспертиза комиссиясининг 893047-сонли маълумотномаси ҳам бор. Унда иш жойида шикастланганлигим ҳам кўрсатилган. Менга алам қиладигани шу пайтгача фақат маошларимни олдим холос. Ишхонамдагилар яшаш шароитимни билгани ҳолда, ҳатто касаллик варақасига ҳам пул тўламади.

Иш жойида шикастланганлигим учун ташкилотимиздан бериладиган товон пулини олишга қатнайвериб чарчадим. Бу борада бошқарувимиз раиси Шуҳрат Низомов ҳамда кичик бўлим бошлиғи Рустам Ҳамроевларга жуда кўп бор мурожаат қилдим. Бироқ ҳеч бир нафи бўлмади.

Тошкент шаҳар касаба уюшмасининг қурилиш бўйича техниги Анатолий Ким ҳам менга яқин кунларда ёрдам берамиз, деганига уч ой бўлди.

Ҳурматли таҳририят!

Тўрачилик, инсон тақдирига бефарқликнинг чегараси борми?

Турғунбой ИСМОИЛХЎЖАЕВ,
иккинчи гуруҳ ногирони.

Саҳифа учун масъул: Қурбон ЭШМАТОВ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг иқтидорли ёшларни чет элда таълим олишларини қўллаб-қувватлаш "Умид" жамғармаси

2000-2001 ўқув йилида АҚШ, Буюк Британия, Германия, Франция, Япония, Канада ва Италия олий ўқув юртларида ўқиб, бакалавр ва магистр даражасини олиш ҳамда қуйидаги ихтисослар бўйича Ўзбекистон Республикаси Президентининг грантларига сазовор бўлиш учун 300 совриндор ўринга танлов босқичлари бошланишини

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

«Умид» жамғармаси йўналишида 2000-2001 ўқув йили учун давлатлар, ўқув шакли ва мутахассисликлар бўйича

ЎРИНЛАР СОНИНИНГ ТАҚСИМОТИ

№	ТАЪЛИМ ЙЎНАЛИШЛАРИ	АҚШ		БУЮК БРИТАНИЯ		ГЕРМАНИЯ		ФРАНЦИЯ		ЯПОНИЯ		КАНАДА		ИТАЛИЯ		ЖАМИ:	
		Бакалавриат	Магистратура	Бакалавриат	Магистратура	Бакалавриат	Магистратура	Бакалавриат	Магистратура	Бакалавриат	Магистратура	Бакалавриат	Магистратура	Бакалавриат	Магистратура	Бакалавриат	Магистратура
I	**ИҚТИСОД:**	7	25	6	14	3	8	1	6	-	3	-	5	-	-	17	61
1	Монетар сиёсат ва пул муомаласи	1	3	1	2	-	-	1	-		-	-	-	-	-	2	5
2	Тижорат банклари иши	1	3	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6
3	Молияни бошқариш	2	7	1	3	1	3	-	2	-	1	-	2	-	-	5	18
4	Сармоялар ва қимматли қоғозлар бозори	1	3	1	2	-	1	-	2	-	1	-	1	-	-	2	10
5	Менежмент ва маркетинг	1	7	1	3	1	2	-	2	-	1	-	1	-	-	3	16
6	Қурилиш менежменти	1	2	1	2	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	3	6
II	**ХАЛҚАРО ҲУҚУҚ ВА МУНОСАБАТЛАР:**	-	13	3	10	-	-	1	7	-	4	-	1	-	-	4	35
7	Халқаро муносабатлар	-	3	1	3	-	-	-	2	-	1	-	1	-	-	1	10
8	Халқаро молиявий ҳуқуқ	-	5	1	3	-	-	1	2	-	1	-	-	-	-	2	11
9	Халқаро тижорат ҳуқуқи	-	5	1	4	-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	1	14
III	**ИНФОРМАТИКА ВА КОМПЬЮТЕРЛАШТИРИШ**	3	7	2	10	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	7	21
10	Ҳисоблаш тизимини лойиҳалаштириш	-	1	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4
11	Компьютер тизимини лойиҳалаштириш	1	2	1	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6
12	Тизимли дастурлаш	1	2	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5
13	Амалий дастурлаш	1	2	1	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6
IV	**ТАБИИЙ ФАНЛАР**	2	8	2	5	3	7	-	2	-	-	-	-	-	-	7	22
14	Физика	-	2	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5
15	Математика	-	1	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	4
16	Кимё	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3
17	Биология	1	1	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2	4
18	Ген муҳандислиги	1	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4
19	Ноанъанавий қувват манбаларидан фойдаланиш	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
V	**ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ**	2	8	-	10	-	3	-	-	-	-	-	2	-	-	2	23
20	Селекция ва пахта уруғчилиги	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3
21	Донларни тез етиштириш технологияси	1	3	-	5	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	1	11
22	Молларнинг сермаҳсул наслларини чатиштириш	-	2	-	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
VI 23	**ЭКОЛОГИЯ ВА СУВ ТИЗИМИНИ БОШҚАРИШ**	1	3	-	3	1	2	-	-	-	-	-	2	-	-	2	10
VII 24	**ЖУРНАЛИСТИКА**	1	8	1	5	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	15
VIII	**МУҲАНДИСЛИК ИХТИСОСЛАРИ**	2	9	2	7	-	8	-	-	-	-	-	2	-	-	4	26
25	Тоғ иши	-	2	-	1	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	7
26	Машинасозлик	1	3	1	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7
27	Саноат дизайни	-	2	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
28	Архитектура	1	2	1	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6
IX	**САНЪАТ**	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	6	1
29	Рассомчилик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-
30	Мусиқа	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	1
31	Вокал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-
X	**ТУРИЗМ:**	3	3	2	5	1	6	3	6	-	3	-	3	-	-	9	26
32	Туризмда менежмент	1	1	1	2	-	2	1	2	-	1	-	1	-	-	3	9
33	Туризмда маркетинг	-	1	1	2	1	2	1	2	-	1	-	1	-	-	3	9
34	Туризм соҳасида хизмат кўрсатиш	2	1	-	1	-	2	1	2	-	1	-	1	-	-	3	8
	ЖАМИ:	21	84	19	70	10	38	5	23	-	10	-	15	5	-	60	240
		105		89		48		28		10		15		5		300	

Ҳужжатларни қабул қилиш 2000 йил 31 январдан 20 февралгача бўлиб ўтади. Ўзбекистон Республикаси Президентининг грантини олиш бўйича танловда иштирок этиш учун тақдим этиладиган ҳужжатлар рўйхати:

1. "Умид" жамғармаси бошқаруви раиси номига танланган давлат, ўқув шакли, йўналиши ва мутахассислиги кўрсатилган ариза;
2. Белгиланган намунадаги шахсий варақа.
3. а) бакалаврлик учун: олий ўқув юртининг иккинчи (ёки учинчи) курсида муваффақиятли ўқиётганлиги тўғрисида мутахассислиги, курси ва ўқиш даврида ўқитилган барча фанлар рўйхати кўрсатилган деканат маълумотномаси.

б) магистратура учун: олий ўқув юртини тугатганлиги ҳақида диплом нусхаси ва унинг иловаси ёки олий ўқув юртининг битирувчи курсида муваффақиятли ўқиётгани тўғрисида мутахассислиги, курси ва ўқиш даврида ўқитилган барча фанлар рўйхати кўрсатилган деканат маълумотномаси;

4. Олий ўқув юрти ректори ёки ўқишга юбораётган ташкилот биринчи раҳбарининг (махсус ташкил этилган комиссия томонидан тасдиқланган) тавсифий-тавсияномаси;
5. Талабгорнинг танлаган соҳаси бўйича чет элда ўқишдан мақсади ва ҳаётий дунёқараши баёни (босма шаклда 2 бетдан ошмаслиги лозим);
6. Рангли фотосурат (4 дона, 4х6 см);
7. Паспорт;
8. Ҳарбий билет ёки ҳарбий хизмат рўйхатига олинганлиги тўғрисидаги гувоҳнома;
9. Ҳужжатлар учун жилд (скоросшиватель) ва конверт.

Танлов 2000 йилнинг 21 февралидан бошланади:

1-босқич. Чет тили ва талабгорнинг танлаган ихтисослигидан келиб чиққан ҳолда хорижий олий ўқув юрти талабларига жавоб берадиган билимларини аниқлаш юзасидан тест;

2-босқич. Ўзбекистон Республикасининг иқтисодий ва сиёсий мустақиллигини мустаҳкамлаша доир талабгорнинг ҳаётий дунёқараши, маънавияти ҳамда тарих ва маданият соҳасидаги билимларини аниқлаш масалалари юзасидан суҳбат;

3-босқич. Танланган ихтисослик бўйича компьютер тести;

4-босқич. Чет тили бўйича расмий тест (TOEFL-АҚШ ва Канада университетлари учун), IELTS (Буюк Британия университетлари учун), DSH (Германия университетлари учун) ва бошқа давлатлар тестлари.

5-босқич. АҚШда магистратура бўйича ўқишга талабгорлар учун GMAT ёки GRE тести.

Танловнинг 1, 4 ва 5-босқичлари хорижий мамлакатларнинг махсус давлат таълим муассасалари томонидан ўтказилади.

2 ва 3-босқичлар етакчи олим ва мутахассислар ҳамда устувор таълим соҳалари йўналишларидаги амалий раҳбар ходимлардан ташкил топган "Умид" жамғармасининг махсус комиссиялари томонидан ўтказилади.

Ҳужжатларни қабул қилиш ва танлов босқичларини ташкил этиш бўйича танлов ҳайъати қуйидаги манзилгоҳда жойлашган: Тошкент шаҳри, Якуб Колас кўчаси, 16-уй. Банк-молия академияси. Тел.: 68-38-10, 137-12-81, 137-12-82.

"Умид" жамғармасининг қабул комиссияси

Тақдимот

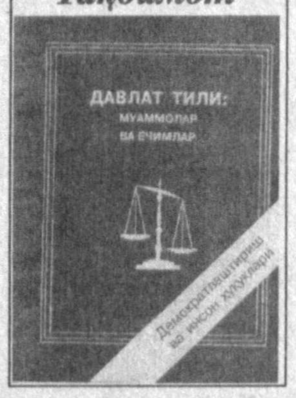

«КОДЕКС»МИ Ё ТУЗУК?

Сиз суратда кўриб турган китоб Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази томонидан нашр этилган. «Ўзбекистон Республикаси Давлат тили тўғрисида»ги Қонуннинг қабул қилинганига ўн йил тўлиши муносабати билан тайёрланган бу рисоланинг тўпловчи ва тузувчилари — Ш. Кўчимов ва Г. Ғуломова. Рисола юридик фанлари доктори, профессор Акмал Саидовнинг масъул муҳаррирлигида чоп этилган. Унинг саҳифаларида Давлат тили мақомини топган миллий тилимизнинг долзарб масалалари муҳокама ва таҳлил этилади. Муаллифлар — мамлакатимизнинг таниқли ҳуқуқшунослари, тилшунослари, ёзувчилари ва журналистларидир.

Рисола «Тил — эл қўриқчиси», «Тил — давлат рамзи», «Ўзбек ҳуқуқий атамашунослиги» каби учта бўлимдан иборат. Унинг охирида «Тил — дарё, дарёмизни асрайлик» сарлавҳаси остида бошқа тиллардан ўзлашма (байналмилал) атамаларни тўғри қўллаш бўйича тавсиялар берилган. Бу эса рисоланинг амалий, фойдалилик қимматини янада оширган.

Китобчанинг дастлабки икки бўлимидан ўрин олган мақолаларда мустақиллик туфайли ўзбек тилининг Давлат тили мақомига эришувининг тарихий- маънавий аҳамияти таҳлил этилади, «Давлат тили» тушунчасининг моҳияти равшанлаштирилади. Рисоланинг мазкур қисмлари худди шу сабабларга кўра, алоҳида маърифий-илмий аҳамиятлидир.

Айниқса, унинг ҳуқуқшунослик атамаларининг ҳозирги аҳволи тадқиқ ва таҳлил этилган учинчи қисми алоҳида диққатга сазовордир. Маълумки, тилимизнинг Давлат тили мақомига эришуви — тараққиётимизнинг муҳим ютуқларидан биридир. Истиқлолнинг ўтган йиллари мобайнида унинг ана шундай мақомини мустаҳкамлаш йўлида давлат миқёсида самарали ишлар қилинди. Бироқ, шу билан бирга, бу жараён мураккаб муаммолардан ҳам холи эмас. Жумладан, миллий тилимизнинг атамашунослик қанотини мустаҳкамлаш юзасидан муваффақиятли қадамлар қўйилаётган бўлса-да, лекин бу соҳада баҳсли жиҳатлар ҳам оз эмас. Сиёсий, иқтисодий, ижтимоий, тиббий, илмий, ҳуқуқий ва бошқа йўналишлардаги атамаларни амалиётда қўллашда ўзбошимчалик, пала-партишликлар юз бериб турибди. Мана шу ҳолатнинг ўзи атамашунослик маданиятини шакллантириш, бу соҳада умумий аниқ бир тўхтамга, қарорга келиш борасидаги ишни ва изланишларни жиддий давом эттириш зарурлигини кўрсатиб турибди.

Масалан, мустақиллик йилларида кўпгина қонунлар, ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди. Уларнинг ҳаётимиздаги аҳамияти катта. Бироқ, афсуски, улар етарли даражада ишламаяпти, халқимизга сингмаяпти. Бунинг бир жиддий сабаби — қонунлар ва ҳуқуқий ҳужжатларнинг тили равон, табиий, содда ва халққа тушунарли эмаслигидир. Юқорида тилга олинган рисолада, жумладан, ҳуқуқшунослик соҳасидаги атамалар муаммоси кенг ва ранг-баранг далиллар воситасида жонкуярлик билан муҳокама этилган. Ҳуқуқшунос мутахассислар, тилшунослар ўзларининг бу борадаги аниқ тавсияларини беришган. Ўйлаймизки, худди шу фазилатларга кўра, рисола ҳуқуқ-тартибот тизими ходимлари, олимлар, оммавий ахборот воситалари заҳматкашлари ва умуман, кенг китобхонлар учун амалий қўлланма бўла олади.

Шу билан бирга, ушбу рисолада ҳам, айрим ҳолларда, шу пайтгача мавжуд муаммолар ўз таъсирини кўрсатиб турибди. Унда мавжуд бир қатор таҳрирталаб ўринлардан ташқари, муаллифларнинг қарашларида ҳар хиллик, ҳатто ўзаро бир-бирини инкор этиш ҳоллари мавжудлиги шундан далолат беради. Бир далил келтирайлик: тилшунос Б. Мамедов 30-йилларда «прокурор» — муддаи умуми, «кодекс» — тузук тарзида ўгирилиб қўлланилганлигини эслаб, шу атамаларни ҳозирги кунда ҳам ишлатавериш мумкинлигини таклиф этади. Бироқ рисоланинг сўнггида берилган ўзлашма атамалар рўйхатида «прокурор», «кодекс» иборалари ўзгартирилмай, бевосита фойдаланиш кераклиги мақсадга мувофиқ, деб топилади. Хўш, биз қайси хулосага ишонишимиз керак? Шунингдек, китобда, хусусан, унинг сўнгги, атамалар тавсия этилган қисмида анча-мунча имловий хатолар учрайди. Китоб тил маданияти ҳақида экан, унинг нашр маданияти устида ҳам ихлос билан меҳнат қилиш зарур эди.

Шунга қарамасдан, бу камчиликларга гуруч орасидан чиққан курмаклар тарзида қараш ўринли бўлади, деб ўйлаймиз. Улар рисоланинг умумий қимматига айтарли соя ташламайди. «Давлат тили: муаммолар ва ечимлар» рисоласининг умумий маърифатимиз ва атамашунослик амалиётида муносиб ўрин эгаллаши, шубҳасиз.

М. САФАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Тарновларда
қотган сумалак
ярқирарди
қуёш аксида,
Қўшиқ айтди
икки дугона
Бир дона гул
тутиб кафтида.

Қўшиқ айтди
икки дугона
Бинафшага ўраб
сўзларни.
Ҳатто қишнинг
кучгиси келди
Гулбаҳорни
кутган қизларни.

СУРАТДА: Шаҳрисабз маданият уйи қатнашчилари Дамира Тошпўлатова ва Зуҳра Ҳайдарова.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ сурат-лавҳаси.

ОКЕАН ОРТИДАН МАКТУБ

Республикамизда бўлиб ўтган кураш ойлиги муносабати билан Халқаро кураш ассоциацияси номига хориждаги курашсевар дўстларимиздан мактублар келиб турибди.

Жумладан, мазкур ташкилот ахборот марказидан маълум қилишларича, куни кеча Пан Америка кураш иттифоқи президенти Едгар Клауре ассоциацияга мактуб йўллаган. У ўз номасида қуйидагиларни баён қилган: «Аввало, кураш ватани — серқуёш Ўзбекистонда бўлиб ўтган Президентлик сайловида кураш фидойиси, Халқаро кураш ассоциациясининг фахрий Президенти Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг полвонларга хос ҳалоллик билан ғолиб чиққани биз — кураш ихлосмандларини ҳам бағоят қувонтирди.

Ўзбекистон Йўлбошчиси Ислом Каримовни эришган бу муваффақияти билан самимий табриклайман ҳамда у кишининг курашга қўшаётган улкан ҳиссасини эътироф этаман».

Шунингдек, Едгар Клауре жорий йилда океан орти — Америка қитъасида ўзбек кураши бўйича ўтказилажак тадбирлар режасини ҳам ўз мактубига илова қилган. Мазкур режадан шу йилнинг июл ойида Боливияда Пан Америка кураш иттифоқи Конгресси бўлиб ўтиши, сентябр ойида эса ушбу давлат ҳудудида Халқаро Санта Круз кубоги учун кечадиган баҳслар, АҚШнинг Майами шаҳрида ноябр ойида ўтказиладиган Кураш тақдимоти ҳамда ҳакамлар семинари ўрин олган.

«Туркистон-пресс».

Қадамжо

РАҚС МАЛИКАСИГА ЭҲТИРОМ

Миллий рақс санъати барча санъат турлари орасида ўзгача гўзаллиги, жозибаси билан азалдан кўнгилларни ром этиб келган. Ўзбекнинг «Муножот»и, «Тановор»и ҳақида сўз юритганда, бетакрор санъаткор, рақс маликаси Мукаррама Турғунбоева кўз олдимизда намоён бўлади. Ўзбек миллий рақс санъатини усиз тасаввур этиб бўлмайди. Тан олиш керакки, машҳур санъаткор ўзининг ўлмас миллий рақслари билан Ўзбекистонимизни бутун дунёга танитди. Мукаррамахоним ижросидаги «Тановор», «Муножот», «Офарин», «Пилла», «Бухороча рақс», «Хоразм халқ рақси», «Андижон полькаси», «Лазги», «Озодлик», «Сўзана», «Жонон», «Корейсча», «Албан халқ рақси», «Ҳиндча», «Уйғурча», «Бошқирд халқ рақси» каби қатор рақслар нафақат ўзбек халқи санъат шайдолари, балки чет элларда ҳам мухлислар меҳр-муҳаббатига сазовор бўлган.

Ҳар бир санъат ихлосмандининг севиб тинглайдиган қўшиқчиси, ҳузур қилиб томоша қиладиган рақси бўлади. Шундай ажойиб рақслар борки, томошабин, қайта-қайта томоша қилгиси келади. «Тановор», «Муножот» ана шундай рақслар сирасига киради. М. Турғунбоева қалбида жўш урган, табиат инъом этган истеъдодини халққа етказиш, унга илҳом бағишловчи элига хизмат қилдириш истаги билан яшади. Доимо изланиш, меҳнат, ижод билан банд бўлди. Машҳур санъаткордан бизга мерос бўлиб унинг гўзал, бир-бирига ўхшамаган рақслари-ю, «Баҳор» ансамбли, қанчадан-қанча шогирдлари қолди. Халқ мероси битмас-туганмас бойлик. Қўшиқчи ҳам, раққоса ҳам халқдан ўрганади ва яна халққа беради.

«Баҳор» ансамбли деганда, биз М. Турғунбоевани тасаввур этамиз.

Пойтахтнинг Мустақиллик майдонида «Баҳор» давлат халқ ансамблининг биноси жойлашган. Ана шу бинонинг мўъжазгина бир залида Мукаррама Турғунбоева ҳаёти ва ижодига бағишланган музей бор. Ҳар гал бу ерга қадам босганимда вужудимни ҳаяжон қамраб олади. Музейдаги суратлар, қимматли ёдгорликлар нафақат рақс маликаси саналмиш Мукаррамахоним, балки ўзбек миллий рақс санъатининг нақадар гўзал, бетимсол эканлигига гувоҳлик беради. Музейга кираверишда рақс юлдузи Мукаррама Турғунбоеванинг портретига кўзингиз тушади. Музей деворларида раққосанинг турли даврлардаги суратлари, концерт афишалари, шогирдларининг устозлари билан биргаликда тушган тасвирлари шундай тартибда жойлаштирилганки, томошабин кўз ўнгида раққосанинг ҳаёти ва ижоди кинолентадек бирма-бир ўта бошлайди. Бу ерда яна Мукаррамахонимнинг турли танловларда, фестивалларда олган дипломлари ва мукофотлари, орденлари ва медалларини кўришингиз мумкин. Турли чолғу-асбоблари томошабинда қизиқиш уйғотади. Музей том маънода нафис санъат шайдоларига ўзбек рақсининг 100 йиллик тарихи ҳақида маълумот беради.

Яқинда яна музейга бордим. Кимдир Мукаррамахонимнинг сурати ёнига бир даста гул қўйиб кетибди. Бу рақс мухлисларининг санъатга бўлган ҳурматининг, меҳрининг ёрқин тимсоли эди. Йиллар ўтаверади. Лекин ҳақиқий санъаткорнинг умри боқий. Мен музейдан ана шундай ўйлар билан қайтдим.

Фотима АБДУҚАҲҲОР қизи.

УЧ АСР ШОҲИДЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ

У Хатирчида бўлиб ўтди. Туман қишлоқларида истиқомат қилаётган пири бадавлат отахон ва онахонлардан 16 киши шу давранинг ҳавасли меҳмонлари бўлишди.

— Даврамизда 109 ёшли Тоғай момо Тошева, 103 ёшли Марзия момо Турдиевалар ўтиришибди, — деди "Нуроний" жамғармаси Навоий вилоят кенгашининг раиси А. Орзиев. — Уларнинг ҳаёт тарзи ҳаммамиз учун намунадир.

Умуман, бутун вилоятда уч аср билан юз кўришган 68 киши яшаб турибди. Ҳокимликлар, турли жамғармалар уларга алоҳида иззат-икром ва ҳурмат-эътибор кўрсатишяпти. Юз йилдан ортиқ умр кўрган бундай азиз инсонлар билан Нурота, Навбаҳор, Навоий ва Қизилтепа туманларида ҳам учрашувлар ўтказилди. Бир пиёла чой устидаги суҳбатларда кўпни кўрган отахон ва онахонлар ёшларни мустақилликни қадрлашга, сидқидилдан меҳнат қилиб, ўз бахту тахтларини яратишга даъват этмоқдалар.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ,
А. ҲОСИЛОВ.

«ЎЗМАШСАВДО» АЖ

Тошкентдаги омборхонасидан

ГАЗИФИКАТОР ГХК-3/1, 6-200 М (азот, кислород, аргон газларини сақлаш ва газификация қилиш учун мўлжалланган)

ТУРБОКОМПРЕССОР ТВ-80-1, 6-1-01 (магистрал қувурларни катта босим билан тозалаш учун)

ГАЗ - 5312 (шасси),
АЦ - 3307 (ёнилғи ташувчи автомобилларни),
Автобус (25 ўринли)

ишлаб чиқарувчиларнинг нархларидан арзонроқ нархда сотади.

Сотилаётган автомобиллар ДАН бошқармасида рўйхатга қўйиш учун ҳисоб маълумотномаси (счет-справка) тақдим этилади.

Манзил: 700059, Тошкент ш.,
Усмон Носир 1-тор кўчаси, 6-уй.
Телефонлар: 53-62-54, 53-69-17, 53-83-04.

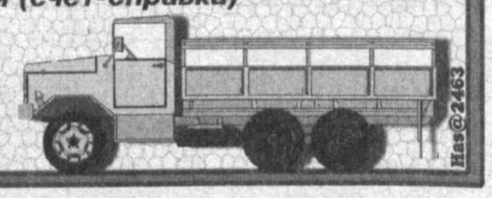

Has@2463

ФУТБОЛНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА ЭЪТИБОР

Жиззах вилояти ҳокимлигида Вазирлар Маҳкамасининг "Ўзбекистонда футболни ривожлантиришнинг ташкилий асослари ва принципларини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорининг ижросига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

Вилоят ҳокими Ш.Мирзиёев бошқарган ушбу йиғилишда вилоятда футболни ривожлантириш ва янада оммалаштириш борасида муайян ишлар амалга оширилаётгани, футбол клубларини қўллаб-қувватлаш мақсадида тузилган жамғарма самарали фаолият кўрсатаётгани таъкидланди. Айни вақтда олий табақада тўп сураётган "Сўғдиёна" футбол клубининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва уни маблағ билан таъминлаш чора-тадбирлари белгиланди.

Йўлчи ЖЎРА,
ЎзА мухбири.

АВТОПОРТРЕТЛАР НАМОЙИШИ

Ўзбекистон Бадиий академияси Марказий кўргазмалар залида 2000 йилнинг дастлабки тадбири — мамлакатимиз рассомларининг автопортретлари кўргазмаси очилди. Унда олтмиш нафар муаллифнинг олтмиш бешта асари намойиш этилмоқда.

Автопортрет тасвирий санъат жанрлари орасида ўзгача ўрин тутади. У ҳар бир ижодкордан алоҳида малака ва маҳорат талаб этади. Зотан, автопортрет орқали муаллиф ўзининг ташқи қиёфасини ифодалабгина қолмай, дунёқарашини, атроф-муҳитга, табиатга муносабатини ҳам акс эттиришга интилади. Кўргазма билан танишган санъат мухлислари бунга яна бир бор ишонч ҳосил қилади. Ўзбекистон халқ рассомлари, Ўзбекистон Бадиий академияси академиклари Абдулҳақ Абдуллаев, Раҳим Аҳмедов, Баҳодир Жалолов, Акмал Икромжонов асарлари билан бир қаторда, Тоҳир Миржалилов, Азиза Маматова каби иқтидорли ижодкорларнинг автопортретлари ҳам томошабинларда катта қизиқиш уйғотмоқда.

(ЎзА).

Об-ҳаво

Гидрометеорология Бош бошқармасининг хабар беришича, 27 январ куни республикамиз ҳудудларида ёғингарчилик бўлмайди. Кўплаб ҳудудларда шарқдан секундига 7-12 метр тезликда шамол эсади. Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятида ҳаво ўзгариб туради, кечаси 4 даража совуқ билан 1 даража илиқ атрофида, кундузи 5-10 даража илиқ бўлади.

Бухоро ва Навоий вилоятларида ҳаво вақти-вақти билан ўзгариб туради, кечаси 2 даража совуқ билан 3 даража илиқ атрофида, кундузи 8-13 даража илиқ бўлади.

Қолган ҳудудларда ҳаво бироз булутли бўлиши кутилади. Самарқанд, Жиззах, Сирдарё ва Тошкент вилоятларида кечаси ва эрталаб айрим жойларга туман тушади. Бекобод туманида шарқдан секундига 20-25 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 2 даража совуқ билан 3 даража илиқ атрофида, кундузи 9-14 даража илиқ бўлади.

Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларида кечаси 0 даража билан 5 даража илиқ атрофида, кундузи 13-18 даража илиқ бўлади.

Андижон, Наманган ва Фарғона вилоятларининг айрим жойларига туман тушади. Шарқдан секундига 5-10 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 3 даража совуқ билан 2 даража илиқ атрофида, кундузи 6-11 даража илиқ бўлади.

Тошкент ва Наманган вилоятларининг тоғли туманларида кечаси 1-6 даража совуқ, кундузи 0 даража билан 5 даража илиқ атрофида бўлади.

Тошкентда кечаси ва эрталаб туман тушади. Шарқдан секундига 3-8 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 0 даража атрофида, кундузи 11-13 даража илиқ бўлади.

(ЎзА).

«МЕВАСАБЗАВОТБАНК»

ўз акциядорларининг 1999 йил 13 декабрдаги ва

«САВДОГАР»

ихтисослаштирилган акциядорлик тижорат банки акциядорларининг 1999 йил 13 декабрдаги
навбатдан ташқари умумий йиғилишлари
«Акциядорлик жамиятлари ва акциядорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонуннинг 95-ва 97-моддаларига мувофиқ,
«Мевасабзавотбанк» ни «Савдогарбанк» ка бирлаштириш тўғрисида қарор қабул қилганлигини МАЪЛУМ ҚИЛАДИ.

Шу муносабат билан «Мевасабзавотбанк»нинг барча мажбуриятларини «Савдогарбанк» ўз зиммасига олгани, банкнинг барча мижозларига ҳозирги кунда «Савдогарбанк» хизмат кўрсатаётганини эслатиб ўтади. Бу қарорга Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан 2000 йил 13 январдаги 12-сонли ва Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг 2000 йил 24 январдаги қарори билан розилик билдирилган.

Ўзингизни қизиқтирган масалалар бўйича қуйидаги телефонларга мурожаат қилишингиз мумкин: 152-13-07, 54-24-05

ТУГАТИШ КОМИССИЯСИ.

Has@2512

ДИҚҚАТ, ТАНЛОВ!

Ўзбекистон Бадиий академияси, Маданият ишлари вазирлиги, Архитекторлар уюшмаси, Ўзбекистон мусулмонлари идораси ва Фарғона вилоят ҳокимлиги Бурҳониддин ал-Марғиноний ёдгорлик мажмуи лойиҳаси ва макети ҳамда юбилей эмблемасини яратиш бўйича республика очиқ танловини эълон қилади.

Танлов ғолиблари учун қуйидаги совринлар белгиланган:
Энг яхши ёдгорлик мажмуи лойиҳаси ва макети учун:
битта биринчи ўрин – 300 000 сўм
битта иккинчи ўрин – 200 000 сўм
энг яхши юбилей эмблемаси учун — 100 000 сўм

Танловда ғолиб деб топилган ёдгорлик мажмуи лойиҳаси ва эмблема амалда татбиқ этилади ҳамда матбуотда кенг ёритилади.

Танловда профессионал ва ҳаваскор меъморлар гуруҳи, дизайнер, график рассомлар иштирок этишлари мумкин. Танловга тақдим этиладиган лойиҳалар: Бурҳониддин ал-Марғиноний ёдгорлик мажмуи лойиҳаси, макети ва юбилей эмблемаси - усул, қўлланилган материал жиҳатдан чегараланмайди ва 2000 йил 28 февралгача қуйидаги манзилга топширилиши шарт:
700029, Тошкент ш., Ш.Рашидов кўчаси, 40-уй.
Маълумот учун телефон: 56-53-46

Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги жамоаси вазирликнинг собиқ ходими
Апиша Ғуломовна МАҲМУДОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзолари ва қариндош-уруғларига чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Телерадиокомпанияси республика радиоси жамоаси «Ахборот» Бош муҳарририяти катта муҳаррири Фахриддин Рўзиевга онаси
Иқболот ая РЎЗИЕВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 1-сонли клиник шифохонаси жамоаси врач-невропатолог Озод Рашидовга ўғли
Ҳасан РАШИДОВнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент архитектура-қурилиш институти раҳбарияти ва жамоаси «Кимё ва экология» кафедраси мудири, доцент Эркин Миркомиловга волидаи муҳтарамаси
ФАРОҒАТ аянинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

М. Ашрафий номидаги Тошкент давлат консерваторияси жамоаси хонандалик ва хор дирижёрлиги факультетининг декани Л. Жумаевага отаси
Ҳабибулла ТЎЛАГАНОВнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ЎзР ФА ПКФ институти жамоаси Беруний номидаги ТДТУ ректори, ЎзР ФА юқори молекуляр бирикмалар илмий кенгаши раисининг муовини, академик Тўлқин Миролимович Миркомиловга волидаи муҳтарамалари
Фароғат МИРКОМИЛОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги — 136-37-85
Маънавият ва маърифат — 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 017, 25163 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II mmx компьютерида терилди ҳамда операторлар С. ЛУКИН ва Ж. ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ.
Навбатчи муҳаррир — И. ЎТБОСАРОВ.
Навбатчи — М. БОТИРОВ.
Мусаҳҳиҳ — Ш. МАШРАББОЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди — 21.30
1 2 3 4 5 6